

שהיו הצדוקים אומרים: רק ב"מעורבי השמש", שהם טהורים לגמרי, היתה הפרה האדומה נעשית, ולא בטבולי יום.

וכיון שהנהיגו לעשותה בטבולי יום, חששו חכמים שמתוך כך יקלו בשמירת טהרתה. ולכן, תקינו לה רבנן שיעשו את כל מעשיה בכלי גללים, כלי אבנים וכלי אדמה שאינם מקבלים כלל טומאה.

והחמירו בה כל כך, שלא יעשה בשאר כלים טהורים, אלא רק בכלים אלו, דלא ליקבלו טומאה — כי היכי כדי דלא ליזלוזלו בה.

ועתה מבארת הגמרא את הטעם שנבחרה דוקא הלשכה הצפונית מזרחית להפרשתו של הכהן לפני עשיית הפרה האדומה?

מאי שנא "צפונה מזרח"?

כיון דפרה אדומה "חטאת" היא נקראת בתורה [על אף שאינה קרבן כלל, יש לה דיני קרבן חטאת מסויימים].

וחטאת — טעונה שחיטה בצפונה של העזרה [אם כי הפרה האדומה אינה נשחטת בעזרה].

וגם כתיב בה [במדבר יט ט] שצריך להזות מדמה, כאשר הכהן עומד על הר המשחה — "אל נכח פני אהל מועד", דהיינו, לנוכח פתחו של ההיכל, הנמצא בצדו המזרחי של המקדש.

לכן, תקינו לה רבנן לכהן השורף את הפרה לשכה הנמצאת בצפונה מזרחה, כי היכי דלהוי לה לכהן היכורא, שיזכור כל הזמן מכח היותו בצד הצפוני מזרחי, שהופרש

ולשכה זאת "לשכת בית האבן" — היתה נקראת.

ולמה נקרא שמה "לשכת בית האבן"?

לפי שכל מעשיה עשיותיה של הפרה האדומה — בכלי גללים של בקר, או בכלי אבנים, ובכלי אדמה בלבד היו נעשים, שכלים אלו אינם מקבלים טומאה, ואינם מטמאים את מי אפר הפרה.

ומבארת הגמרא: מאי טעמא? מדוע כל כך תיקנו להחמיר בשמירת טהרת מי אפר הפרה:

כיון, היות שהקילו חכמים ואמרו ד"טבול יום" [שהוא טמא שנטהר באותו היום על ידי טבילה במקוה. אך לפי שעדיין לא "העריב שמשו" של אותו היום, הרי הוא פוסל קדשים בנגיעתו בהם. ובכל זאת הרי הוא] כשר בעשיית הפרה האדומה.

ודבר זה דרשו חכמים מדברי הכתוב [לקמן מג ב.]. ואילו הצדוקים היו חולקים על דרש זה, ומחייבים שיהיה העוסק באפר הפרה טהור לגמרי, אחרי שכבר העריב שמשו.

וכיון שרצו חכמים להוציא מלבם של צדוקים את טעותם, התקינו שלכתחילה יהיה העוסק באפר הפרה "טבול יום".

אך הנהגה זו יכולה היתה להביא, מאידך, לזלזול בשמירת הטהרה של אפר הפרה. ולכן, החמירו חכמים בשמירת טהרתה, ובכך חינוכו שלא להקל בה.

דתנן: מטמאין היו את הכהן השורף את הפרה בטומאת שרץ, ומטבילין אותו, כדי שתהיה הפרה נעשית ב"טבול יום" — להוציא מלבן של צדוקין.